

Ulusal Hakemli Dergi

TARİH BURADA

YIL: 3, (OCAK 2025), SAYI 1

E-ISSN: 2980-2202

15/01/2025

Ulusal Hakemli Dergi
Tarih Burada Dergisi
Yıl: 3. Cilt: 1. Sayı: 1
ISSN no: 2980-2202

Editörler

Rahime DENİZ

Bayram ŞAHİN

Kapak Tasarımı

Rahime DENİZ

Mizanpaj, Yazım ve Dil Editörleri

Rahime DENİZ

İletişim: +90 552 592 21 61

E – Posta: tarihburada8@gmail.com

www.tarihburada.com

ISSN:2980-2202

Yayın Tarihi: 15.01.2025

License (for files):

Creative Commons Attribution 4.0 International

Not: Makalelerin her türlü idari, akademik ve hukuki sorumluluğu yazarlara aittir.

Ulusal Hakemli Dergi
Tarih Burada Dergisi
Yıl: 3. Cilt: 1. Sayı: 1
ISSN no: 2980-2202

AMAÇ VE KAPSAM

Tarih Burada Dergisi yılda üç defa (Ocak-Haziran-Aralık) yayımlanan, ihtiyaç halinde bir de özel sayı çıkaran ulusal hakemli, akademik bir dergidir. Dergi akademik dergi niteliğinde olup, Sosyal - Kültürel Çalışmalar ve Tarih olgusuna dair her alanda, nitelikli araştırma ve derleme makalelerini bilim dünyası ile paylaşmayı hedeflemektedir.

Tarih Burada Dergisi özel amacı ülkemizde yayın hayatında olan diğer dergilerden farklı olarak Tarih alanında tamamlanmış yüksek lisans ve doktora çalışmalarıyla ilgili makaleleri öne çıkarmaktır.

Genel amacı ise yeni bitirilmiş olan yüksek lisans ve doktora çalışmalarının tanıtımını yapmak ve bilim hayatına katılmalarını sağlayacak öncelikli bilgilerin öne çıkarılmasını sağlayacak bilim söyleşileri düzenlemek ve bu söyleşileri [www. tarihburada. com](http://www.tarihburada.com) adlı sitesinde yayınlamaktır.

Dergimiz dijital yayın olup, baskısı bulunmamaktadır.

Ulusal Hakemli Dergi
Tarih Burada Dergisi
Yıl: 3. Cilt: 1. Sayı: 1
ISSN no: 2980-2202

EDİTÖR KURULU

ADI ve SOYADI	ÜLKE
Haydar ÇORUH	Türkiye
Galip SAYILOV	Azerbaycan
Oktaj HASANİ	Kosova
Adem ÇALIŞKAN	Türkiye
Mehmet Yaşar ERTAŞ	Türkiye
İlhami YURDAKUL	Türkiye
Metin Ziya KÖSE	Türkiye
Murat ULUSKAN	Türkiye
Rahime DENİZ	Türkiye
Nihat YALDIZ	Türkiye
Ahmet Haşimi	Türkiye
Akif BAYĞIN	Türkiye
Ercan YÜCEL	Türkiye
Kadriye KARA	Türkiye
Tuğrul Erdem DOĞRU	Türkiye
Ali Öner TAÇ	Türkiye
Güler GÜLER	Türkiye
Feride GÜLER	Türkiye
Mustafa Ertan BOZKIR	Türkiye
Alper YILDIRIM	Türkiye
Fatih AĞLAYAN	Türkiye
Enver GEZER	Türkiye
Gülşen ESİROĞLU	Türkiye
Mehmet AÇAR	Türkiye
Mustafa KURT	Türkiye
Hasan ATEŞ	Türkiye
Ülkü ÇALIŞKAN	Türkiye
Ayşe ZAMACI	Türkiye
Bayram ŞAHİN	Türkiye

Ulusal Hakemli Dergi
Tarih Burada Dergisi
Yıl: 3. Cilt: 1. Sayı: 1
ISSN no: 2980-2202

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	V
AVRUPA VE AMERİKADA BANKA SİSTEMİNİN DOĞUŞU VE GELİŞİMİ	7
YUSUF ÇETİNKAYA.....	7
ALİME ÇETİNKAYA.....	7
NURİ BAYRAM.....	7
ALİ MENTEŞ	7
ALİ SONGÜL	7
İLK MERKEZ BANKALARININ KURULUŞU VE İNGİLTERE MERKEZ BANKASI	23
ADEM ATAŞ.....	23
MURAT COŞKUN	23
MUSTAFA KIZMAZ	23
AYŞE GÜL YAVUZYAŞAR.....	23
SELAHATTİN KARAHÜYÜKLÜ.....	23

Ulusal Hakemli Dergi
Tarih Burada Dergisi
Yıl: 3. Cilt: 1. Sayı: 1
ISSN no: 2980-2202

SAYIDA GÖREV ALAN HAKEMLER

Kadriye KARA

Hatice METİN

Hasan ATEŞ

Yakup KALIÇLI

İLK MERKEZ BANKALARININ KURULUŞU VE İNGİLTERE MERKEZ BANKASI

*Adem ATAŞ
**Murat COŞKUN
***Mustafa KIZMAZ
****Ayşe Gül YAVUZYAŞAR
*****Selahattin KARAHÜYÜKLÜ

Makale Türü: Araştırma Makalesi
Makale Gönderme Tarihi: 20.11.2024
Makale Kabul Tarihi: 30.12.2024
Makale Yayın Tarihi: 15.01.2025

Atıf Bilgisi:

Ataş, A., Coşkun, M., Kızmaz, M., Yavuzyaşar, A.G., Karahüyükü, S. (2025), "İlk Merkez Bankalarının Kuruluşu Ve İngiltere Merkez Bankası", *Tarih Burada Dergisi*, Yıl: 3, Cilt: 1, Sayı: 1, ss.23-40.

Özet

İngiltere Merkez Bankası tarihi 1694 yılına dek uzanmaktadır. İngiliz Hükümeti'nin resmi bir bankası olarak faaliyet göstermek için 1694'te kurulan banka, bugün de faaliyetlerini sürdürmeye devam etmektedir. İngiltere Merkez Bankası'nın temel amacı tüm Büyük Britanya'nın bir bankası olarak hareket etmektir. 1946 yılına kadar kuruluşundan bu yana, banka özel olarak çalıştı ve faaliyetlerini sürdürdü. 1946 yılından 1997 yılına dek devlet tarafından kontrol edildi. Tarihler 1977 yılını gösterdiğinde İngiltere Merkez Bankası özel bir kuruluş olarak tekrar faaliyet göstermeye başlayarak bağımsızlığını elde etti. İngiltere Merkez Bankası, İngiltere'de ve Galler'deki banknotlar konusunda yetkili bir kurum, ancak İskoçya'da ve Kuzey İrlanda'da bu durum söz konusu değil.

Anahtar Kelimeler: Banka, Finans, Gelir, İngiltere

Abstract

---

* Müdür Yardımcısı, Mahmut Fehime Ersoy Ortaokulu atasademokul@gmail.com, Orcid no : 0009-0006-6674-8259

** Müdür, Gülseren Api Cumhuriyet Anaokulu, murat_cosskun_27@hotmail.com, Orcid: 0009-0005-2513-531X

*** Müdür yardımcısı, Bekir Hanife Akata İlkokulu, mkizmaz44@hotmail.com, Orcid: 0009-0007-5030-8627

**** Müdür Yardımcısı, Yeşilevler Şehit Duran Keskin İlkokulu, yavuzyasaraysegul@gmail.com, Orcid 0009-0004-0761-0378

***** Müdür Yardımcısı, Mahmut Fehime Ersoy Ortaokulu selahattinkyk@gmail.com, Orcid No: 0000-0002-0811-9271

The history of the Bank of England dates back to 1694. The bank, which was established in 1694 to operate as an official bank of the British Government, continues to operate today. The main purpose of the Bank of England is to act as a bank for all of Great Britain. Since its establishment in 1694, the bank operated and operated privately. It was controlled by the state from 1694 to 1997. In 1997, the Bank of England resumed its operations as a private institution and gained independence. The Bank of England is the authority for banknotes in England and Wales, but this is not the case in Scotland and Northern Ireland.

Keywords: Bank, Finance, Income, England

Giriş

İlk merkez bankacılığı faaliyeti, 1668 yılında kurulan Swedish Riksbank adındaki İsveç bankasının 1668 yılında anonim şirket formunda bir ticari banka iken devleti fonlamaya başlaması ve ticari bankalar için takas merkezi görevi üstlenmesiyle başlamıştır. Daha sonra 1694 yılında ise en ünlü merkez bankası İngiltere bankası olan Bank of England kurularak hükümetin borçlarını satın almaya başladı. Avrupa'da kurulan merkez bankaları genellikle o tarihlerde hükümetin bankası olma işlevini sürdürdü, ancak bazıları diğer finansal problemlere ve karışıklıklara da eğildiler. Örneğin; Napolyon tarafından 1800'de kurulan Fransız bankası Banque de France Fransız devrimi esnasında oluşan hiperenflasyonu önlemek için devlete yardım etmenin yanında kurların stabilize edilmesi için de çalıştı. İlk merkez bankalarının para basma ve kurun değerini belirleme üzerinde monopol olduklarını söyleyebiliriz. Hükümetin borçlarını fonlamanın yanında diğer bankaların parasını tutma, bankerler için bir banka olma, bankalar arasındaki işlemleri kolaylaştırma ve diğer bankacılık hizmetlerini sağlama gibi görevler üstlendiklerini görebiliriz. Geniş rezerv kaynaklarına ve ilişki ağına sahip olmaları bu bankaların muhabir banka olarak merkezi işlemler yürütmelerine neden olmuştur. Bu bankalar aynı zamanda finansal krizlerde, savaşlarda, kıtlıklarda ve demiryolu yapımlarında nihai borç veren ve acil nakit sağlayan bankalardır. 1914 yılına kadar hüküm süren altın standardı merkez bankalarını yüklü miktarda altın rezervi tutmaya ve basılan paranın altın olarak karşılığını buldurmaya itmiştir. Ancak altın rezervleri azalan ve ödemeler dengesi açık veren ülkeler faiz oranlarını artırarak altın sistemine bağlı kalmaya çalıştılar. Piyasada oluşan fiyat büyük ölçüde altına bağlı olduğu için ilk merkez bankalarının hedefi sadece fiyat istikrarını sağlamak oldu. Özellikle İngiltere merkez bankası tarafından uygulanan ve öncelikle kendi elindeki altın rezervlerini kurtarmaya yönelik korumacı yaklaşım 1825, 1837, 1847 ve 1857 yıllarında oluşan panikler nedeniyle İngiltere merkez bankası Bank of England'ı eleştiri oklarına maruz tutmuştur. Takip eden panikler ve dış açıklar Banka'yı serbest ve teminatlı ancak yüksek faizlerle borç vermeye itmiştir. Ekonomi yazarı Walter Bagehot tarafından "sorumluluk doktrini" adı verilen bu yaklaşımın, 1866 yılından sonra İngiltere merkez bankasının 150 yıl boyunca herhangi bir krizle karşılaşmamasında önemli rol oynadığı düşünülmektedir. Amerika ise 19. yy.ın başında İngiltere merkez bankası Bank of England'ı modelleyerek iki adet merkez bankası oluşuma izin vermiştir. İlki "the Bank of United States (1791-1811)" ve ikincisi "second bank of the United States (1816-1836)" adını almıştır. Ancak Amerika korumacı ve merkezizetçi İngiliz bankası formunu iki kez üst üste reddetmiştir. Ancak bankacılık sistemine olan serbest ve kuralsız girişler ve 1836 sonrası takip eden iç savaş 80 yıllık bir finansal dengesizlik

yaratmıştır. Bu sırada ödemeler sistemi çökerek binlerce farklı ve sahte banknotlar ortaya çıkmıştır. Bunun üzerine hükümet tekrar ulusal bankacılık sistemi kurarak yerel banknotlar çıkarmaya başlamıştır. Bu hamleden sonra ödemeler sistemi düzelse bile bankacılık sistemindeki krizler ve nihai borç veren bir sığınak arayışı devam etmiştir. 1907 yılında bankalarda mevduat sahibi olan kişiler büyük kayıplarla karşılaşarak bankazede haline gelmiş ve bu panik devenin sırtına daha da yük bindirerek Amerikan Merkez Bankası Fed'in 1913 yılında kurulmak zorunda kalmasına neden olmuştur. Federal rezerv sistemi altında 12 bölge olup merkezi Washington'dadır. Ancak New York, Chicago ve San Francisco eyaletleri federal rezervlerin % 50'sinden fazlasına sahiptir⁷.

İngiltere Merkez Bankasının Kuruluşu

İngilizler, İngiltere Bankası'nı dünyanın en büyük finans kurumu olarak görürlerse affedilebilirler. Şüphesiz, metal rezervleri ve banknot dolaşımı bakımından birçok Kıta bankasından çok daha geridir; ve hatta daha fazla miktarda özel mevduat tutan başka İngiliz bankaları bile vardır. Her biri eyaletlerde başkentten daha büyük işler yapan Fransa ve Almanya Bankaları kadar esasen bir banka olarak kabul edilemez: Faaliyetlerinin kapsamı bakımından Fransa Bankası kadar demokratik değildir, belki de Reichsbank kadar genel girişimle doğrudan ilişkili değildir. Mevcut hiçbir banka aynı anda bu kadar uzun, bu kadar sürekli ve bu kadar seçkin bir tarihe sahip olamaz; hiçbiri yalnızca büyük bir ulusun kaderinde değil, aynı zamanda dünyanın genel finansal faaliyetlerinde de bu kadar büyük ve bu kadar değerli bir rol oynamamıştır. Bayan Meredith tarafından burada İngilizce versiyonu sunulan bu ünlü Bankanın tarihi, birçok bakımdan bir ustalık eseri olarak kabul edilmelidir. Bir Yunanlı tarafından Fransızca yazılmıştır: ve yazarın, kendine ait olmayan bir dilde, karakteristik olarak İngilizce olan bir kurumu tarif etmekte karşılaştığı çifte zorluğa rağmen, Bankanın şimdiye kadar yayınlanmış en kapsamlı ve en okunabilir anlatımıdır. Dr. AndrCadks, Bay Stephens'ı izleyerek, daha önce Bankanın tarihi olarak adlandırılmaya değer hiçbir şeyin yazılmadığını söyleyecek kadar ileri gidiyor, ancak bu girişim bir kereden fazla yapılmıştı. Eğer durum buysa, gerçek yeterince dikkat çekicidir ve İngiliz Ekonomisinin itibarı için endişelenenlere, bazıları pek de hoş olmayan düşünceler önermektedir. Bu ifadeyi hangi anlamda kabul etmeliyiz? M. Lyon-Caen ile kesinlikle aynı fikirde olmalıyız ki, bu kitabın yayınlanmasından önce Bankanın eksiksiz bir tarihi yoktu. Böyle bir tarihe zaman zaman birçok değerli katkı yayınlanmıştı; ancak hepsi de arzulanan bir şey bırakıyordu. Bazıları parçalıydı, bazıları ise pek bilimsel değildi; Bunların en iyilerinde tarih genellikle yazarın asıl amacına tesadüfen bağlıdır; neredeyse hepsi, tipik bir İngiliz hatası, sistematik değildi; hiçbiri tüm dönemi, hatta yaklaşık olarak bile, kapsamıyordu. Örneğin Alphonse Courtois'nın Banque de France tarihiyle karşılaştırılabilecek eksiksiz, resmi ve bilimsel bir anlatımımız yoktu (Andreades, 1924:xxiii-xxiv; Kazgan, ...: 378).

Mevcut daha önemli eserlerden bazılarını inceleyelim. Macleod'un Theory and Practice of Bnknig adlı eserinde verdiği anlatımın, Dr. Andrbadks'ın tarihinin ortaya çıkmasından önce alanı kapsadığı söylenebilir. Birçok bakımdan kendi sınırları içinde çok iyidir; şimdiki yazar, merhum Henry Sidgwick gibi, bunu diğerlerinden daha önemli ve öğretici bulmuştur. Ancak tarihsel çalışma Macleod için sadece tesadüfiydi, asıl amacı değildi; kitabının başlığında 'tarih' kelimesinin bile geçmemesi gerçeğinden anlaşılacağı

⁷ "Merkez Bankaları ve Para Politikası",

https://acikders.tuba.gov.tr/pluginfile.php/2550/mod_resource/content/4/Merkez_Para.pdf

gibi; ve onun canlı taslağı Banka'dan ziyade bankacılıkla ilgilidir: itiraf etmeliyim ki, eski zamanlarda bugün olduğundan daha az önemli olan bir ayırım(Paya, ...: 12).

[Copyright Bank of England

The Bank of England as rebuilt by Sir Herbert Baker between the wars, showing the outer walls built by Sir John Soane between 1798 and 1828

Tooke ve Newmarch (özellikle ilki) de, özellikle Napolyon Savaşı dönemi için, ancak kapsadıkları 1793-1857 döneminin tamamı için, iyi bilinen Fiyatlar Tarihi'nde paha biçilmez materyaller katkıda bulunmuşlardır. Ancak Tooke'un çalışması, gerekçelendirilmiş bir tarihten ziyade belgelenmiş bir argüman olarak görülebilir: Bir itiraz Macleod için de geçerlidir, ancak belki de aynı derecede değil. Her iki yazarın amacı, olayların gidişatına dair bilimsel bir açıklama yapmaktan ziyade tartışmalı bir tez oluşturmaktır. Yine de, her çalışma bol miktarda ve güvenilir tarihsel materyal içerir: yazarların gizlenmemiş önyargıları, gerçeklerin doğru kaydına müdahale etmiş gibi görünmüyor.

Açık bir önyargı, gerçekten, nadiren yanıltıcıdır; gerçekten tehlikeli olan şey, tarafsızlık iddiasıdır. Tooke, bazen gerçeklere, adil bir şekilde katlanamayacakları bir yorum getirir; Öte yandan, Macleod'un temel kusuru olan referansları verme konusunda çok dikkatlidir. İngiliz bankacılık tarihini ele almaya çalışan herkesin bu iki yazara da çok şey borçlu olduğu kesindir(Gökçe, 1993:103).

Bankanın tarihinin ilk yıllarına dair bazı mükemmel otoriteler de vardır. Bunların arasında, zaman açısından olmasa da, değer açısından ilk sırada, ekonomi tarihine yaptığı birçok katkının en parlak olanı olarak bana her zaman en parlak olanı gibi görünen İngiltere Bankası'nın İlk Dokuz Yılı adlı eseriyle 'Thorold Rogers'ı anmak isterim. Elbette bu sadece bir parçadır; ancak ekonomi tarihçisi için bir modeldir.

Daha önceki tarihe ışık tutan diğerlerinin arasında, çok sayıda eseri ve makalesi

erken bankacılık tarihi, bankacılık uygulamaları ve bankacılık belgeleriyle dolu olan Bay Hilton Price, Bay Maberly Phillips ve merhum Bay J. B. Martin'den de bahsedilmelidir. Yerimiz müsait olsaydı, yerel bankacılık ve bireysel bankalar hakkında benzer değerli çalışmalar yapmış olan başka birçok isim de sayılabilirdi. Burada daha uzun bir dönemi daha bağlantılı bir şekilde kapsayan, hayranlık uyandırıcı bir taslak gibi görünen şeye dikkat edilmelidir; Bay W. R. Bisschop'un De Opkomst der Londensche Geldmarkt: 1640-1826: 'Gravenhage,' 896. Ne yazık ki çoğumuz, aksi takdirde bu akademik yazarın keskin ve eleştirel açıklamasından yararlanabileceğimiz dilsel sınırlamalar nedeniyle engellenmiş durumdayız(Altınok, 1993).

Daha büyük çalışmalara geri dönersek, Lawson'ın Bankacılık Tarihi önemli bir değere sahip bir başka kitaptır. Sistemden yoksundur, ancak bankacılığın erken tarihi hakkında çok sayıda ilginç bilgi içerir, bankacılık uygulamalarının noktaları hakkında genel olarak iyi bilgilendirilmiş ve Banka ile Hükümet arasındaki ilişkilere sık sık yapılan atıflar nedeniyle özel olarak anılmayı hak eder, bu konuda çok az şey İngilizce yazılmıştır, ancak Dr. Philippovich, Die Bank von England im Dicnste dev Fhnnsvema ltwg des Sfnates adlı eserinde bunu 1884'e kadar olan tüm dönem boyunca ayrıntılı bir şekilde ele almıştır. Lawson'ın kitabının da Bankanın Tüzüğü ve Tüzüğü'nün yeniden basımı da dahil olmak üzere ilginç konularla dolu bir Ek'i vardır. Lawson'a itiraz edilmiştir ve Francis'in daha iyi bilinen İngiltere Bankası Tarihi için tarihin çok fazla anekdot ve popüler bir biçime sahip olduğu daha da doğrudur. Ancak, her iki yazar da akademik bir kitleye hitap etmedi ve eğer hitap etseydi o zaman böyle bir kitle bulamazdı. Her iki eser için de her halükarda değerli konular içerdiği, oldukça geniş bir okumanın sonucu olduğu söylenebilir. Gilbert yine saygıyla konuşmamız gereken bir yazardır. Bankacılık tarihine yaptığı katkılar hem zaman hem de mekan açısından geniş bir yelpazeye yayılmıştır. Sadece Birleşik Krallık'taki değil, Amerika'daki bankacılık hakkında da yazmıştır; ve çalışmalarını en iyi bildiği dönem olan 19. yüzyılın ilk yarısıyla sınırlamamıştır(Andreades, 1924: xxvii).

Kimse onu gereğinden fazla okunabilir olmakla suçlayamaz; yazıları her zaman metodik ve çoğu zaman kendini beğenmişliğin sınırına varacak kadar didaktiktir. İlk büyük Londra Ortak Hisse Senedi Bankası'nın kurucusu ve yöneticisinden beklenebileceği gibi, eserleri modern öğrencilerin biraz sabırsızlanabileceği yönetim ayrıntılarıyla doludur; ancak sağladıkları, istatistiklerle iyi bir şekilde donatılmıştır ve tarihçi için gerçek bir değere sahiptirler. Ancak bunlar İngiltere Bankası ile Ortak Hisse Senedi Bankacılığı ile doğrudan ilgili değildir. Daha az sayıda olan daha hafif taslaklar ve makalelerin yanı sıra Maclaren'inki gibi fikirlerin bir tarihi ve Doubleday'in fonlama sisteminin ..masalı eleştirisi gibi kitapları da geçtikten sonra, en önemli yazarlardan biri olan ve hala aktif olan Bay Inglis Palgrave'e varıyoruz. Kendisi, son yarım yüzyıldaki İngiliz bankacılık tarihi için başlıca bilgi kaynağımızdır. İngiliz bankacılık istatistiklerindeki ustalığı rakipsizdir; ABD'ye kısmen yayınlanmış eserlerde, kısmen Bankers' Magmine'de ve başka yerlerde, iskonto oranı ve İngiliz bankacılık yapısı ve bankacılık yöntemlerindeki değişiklikler hakkında uzun bir dizi çalışma sunmuştur; ve son çalışması olan Bank Rate and the Money MavRet'te, konuyla ilgili mevcut materyali tüketmiş gibi görünen 1844'ten 1900'e kadar karşılaştırmalı istatistiklerden oluşan bir koleksiyona sahibiz(Andreades, 1924: xxvii).

Öyleyse, Bankanın yeterli bir tarihi yoksa, böyle bir tarihe çok önemli katkıların olduğu açıktır. Ayrıca, Dr. AndrCadks'in gerçekten söylediği gibi, içerdikleri kayıtlar olay ve ilgi çekicilikle, neredeyse romantizmle doludur. Ekonomik tarihimizin böylesine ilginç ve temel bir bölümünün layıkıyla resmi ve oldukça eksiksiz bir şekilde ele alınması için neden

bu kadar uzun süre beklemek zorunda kaldık? Dr. AndrCadks, görevin zorluğuna ve büyüklüğüne mütevazı bir göndermede bulunuyor; ancak bunun yeterli bir açıklama olduğuna ikna olmuş görünmüyor. Muhtemelen okuyucunun aklına çeşitli nedenler gelecektir. Başkalarının duraklamasına neden olmuş olabilecek iki düşünceyi öne sürmeye cesaret edeceğim, tıpkı benim de duraksadığım gibi; ve çeyrek asırdan fazla bir süredir yazarımızın atıfta bulunduğu bankacılık tarihindeki o özel hayranlığı hisseden biri olarak yazıyorum (Andreades, 1924: xxviii).

İlki, özellikle faaliyetinin ilk yüzyılında Banka ile bağlantılı resmi kayıtların dikkate değer yokluğudur. İngilizlerin bu kayıtlar konusunda özellikle şanslı oldukları sıklıkla gözlemlenmiştir; kısmen tanıtım alışkanlıklarının ve siyasi yaşamlarının temsili karakterinin bir sonucudur. Yasal kayıtlarımızdan bahsederken Maitland, bunların "devamlılık ve genellik, ayrıntılı bilgi ve yetkili değer açısından dünyada eşi benzeri olmayan, rakibi olmayan bir seri" oluşturduğunu söylüyor. Bu, ekonomik ve politik kurumlarımızın çoğu için de aynı şekilde geçerlidir. İngiltere Bankası, kuralın çarpıcı bir istisnası olarak göze çarpmaktadır. Hiçbir rapor yayınlamamış veya kendi tutanaklarını ve hesaplarını saklamış gibi görünmüyor. Faaliyetleri hakkında resmi bilgi edinmek için çoğunlukla Parlamento Komiteleri tarafından çıkarılan ara sıra yapılan iadelere ve yetkili yargıçların bu Yasa ile güvence altına alınan en değerli sonuç olduğunu ilan ettiği 1844 Yasası uyarınca haftalık iadelere güvenmek zorundayız. Ancak Komiteler, Fransız savaşından önceki döneme ışık tutmuyor; ve 1844 Yasası uyarınca yapılan iadeler çok yetersiz (Andreades, 1924: xxviii).

Resmi kayıtların bu yokluğu, Bankanın tarihini yazmanın gerektirdiği emeği büyük ölçüde artırır ve her şey bittikten sonra, bunun sonucunun istenebileceğinden daha az eksiksiz ve otantik olmasını sağlar. Ancak, tek engel bu olsaydı, gerçek olsun ya da olmasın, muhtemelen kendi tarihimiz olurdu. İngiliz ekonomi tarihinin diğer birçok bölümünün ilk olarak yabancılar tarafından ele alınmasına neden olan resmi kayıtların yokluğu değildi. Ana neden, baskın "İngiliz resmi ekonomistlerinin topluluğunun tarih karşıtı önyargısında bulunabilir, bunların çoğu, o en tarih dışı yazar David Ricardo'nun açıkça müritleridir. Doktriner düşünce alışkanlıkları, "evrensel uygulama" ilkesine sahip olduklarına olan inançları, onları "en iyi ihtimalle zaman kaybı" olarak tarihsel araştırmaya kaşlarını çatmaya yöneltti. Adına layık hiçbir hekim, tedavi edilen vakanın geçmişi hakkında doğrudan veya dolaylı bir bilgi sahibi olmadan reçete yazmaz. Ancak, "yasalarının" dünya çapında geçerli olduğunu, olacağını veya olması gerektiğini (zaman kipini net olarak bilmiyordu) iddia eden tipik bir İngiliz ekonomisti için tarihsel farklılıkların hiçbir ilgisi yoktu ve tarihi antikacılar havale etti. Şimdi gördüğümüz gibi, bu gerçekten de şarlatanların tutumudur. İlginç olan, İngiltere'de ve bir dereceye kadar Fransa'da da şarlatan yöntemlerinin, profesyonel uygulayıcının onayını almış olması ve daha sağlam uygulamayı takip etmenin sıradan insanlara bırakılmış olmasıdır. Dolayısıyla, bu "ortodoks" okulun üstün olduğu yarım yüzyıl ve daha uzun süre boyunca, İngiltere'de yazılan ekonomik tarih, akademik çevrelerin dışında veya en azından Çalışmaları egemen okulun yasağı altında olan adamlar. Bu okulun Macleod'u nasıl tamamen dışladığını iyi hatırlıyorum. Birçok yazarın borçlu olduğu hayranlık uyandıran tarihi çalışması, kendi ülkesi hariç her ülkede takdir ediliyordu. Burada, teorik pozisyonundaki bazı eksantriklikler nedeniyle, tüm çalışmaları yasaklandı, Richard Jones daha önceki günlerde benzer bir kaderle karşılaştı, ancak Whewell onu tamamen ihmal edilmekten korudu; ve Cliffe Leslie daha sonraki zamanlarda çok daha iyi durumda değildi. Tarih çalışmalarına yönelik bu resmi lekenin kendilerine yaşattığı cesaret kırıklığını unutmaması pek olası olmayan birçok yaşayan ekonomist var. Neyse ki bunların hepsi geçti, asla, güvenle

iddia edebiliriz ki, geri dönmeyecek; o kadar tamamen geçti ki, genç adamlar kendilerinden önceki neslin çalışmalarını ne kadar sakatladığını ve daralttığını belki de fark etmiyorlar. Başdiyakoz Cunningham ve Profesör Ashley gibi liderlerin örnekleri ve daha sonra London School of Economics'te gerçekçi çalışmalara verilen teşvik sayesinde, artık tarihi araştırmaların sonuçlarını memnuniyetle karşılayan bir kamuoyumuz var ve bu konuda aktif olarak çalışan çok sayıda ve giderek artan sayıda akademisyen var. İngiliz ekonomik başarısına yönelik en kötü eleştiri artık adil bir şekilde ortadan kaldırılacak. Mazur gösteremediğim şeyi açıklamaya yönelik bu girişimlerle, bu konudaki İngiliz eksikliklerimiz sorusunu bir kenara bırakıp, Dr. AndrCadks'in eksiklerimizi gidermek için bugüne kadar gittiği parlak makaleyi ele almanın daha hoş çalışmasına geçeyim. Bu kadar büyük bir durum ve olay yığınının inceleyen iki kişi, her kanıt tahmininde veya dramadaki aktörler hakkındaki tüm yargılarında aynı fikirde olmayacaktır. Bir görüş belirtmeye cesaret edebilirsem, Dr. AndrCadks'in genel olarak takdirlerinde benzersiz bir kesin içgüdü gösterdiğini söyleyebilirim. Elbette birkaç gerçek nokta ve bazı küçük iddialar var ki, eğer bunun için uygun yer burası olsaydı, bunlar incelenmeye değer olabilirdi; ancak genel olarak ve özellikle çokça tartışılan birçok konuda, onun sonuçları bana her halükarda sağlam ve bilimsel görünüyor. En çok farklı düşüneceğim yer, Fransız savaşının kapsadığı dönem ve özellikle Kısıtlama sırasında Bankanın davranışlarıyla ilgili(Andreades, 1924: xxx).

Bu dönem bankacılık tarihinde klasiktir ve konuyla ilgili her yazarın dikkatini çekmiştir. İngiltere'nin ve İmparatorluğunun kaderi hiçbir zaman ulusal kredisinin kaderiyle bu kadar yakından bağlantılı olmamıştı; ve İngiltere Bankası'nın uzun hikayesinde, davranışlarının bu kadar sert bir şekilde eleştirildiği hiçbir bölüm yoktur. Her iki gerekçeyle de Ulusal Bankamızın bir tarihçisi için her zaman özel bir ilgi alanı olmalıdır; ve geleneksel kararların onun elinden çok dikkatli ve eleştirel bir inceleme alacağını bekleyebiliriz. Tam da burada, parti siyaseti yapmaktan ve herkesin hoşuna gitmeyecek olan pitt'e eleştiriler yağdırmaktan korkmayan yazarımız, bankacılık tarihiyle ilgilenirken daha az cesur görünüyor ve bazılarının göre genel kabul görmüş görüşleri fazlaca sadık bir şekilde takip ediyor. O halde, belki de hafife aldığı bazı hususları kısaca belirtmek faydalı olabilir. Kısıtlamanın kendisinin adaletsizliğinden, özellikle de Banka hakkında düşünmek için bir zemin olarak, kolayca çok fazla şey çıkarılabilir. Bankanın her yerdeki zorlukları esas olarak güçlü vatanseverliğinden ve Hükümete olan sadakatinden kaynaklanıyordu. Hatta Hükümet, Kısıtlamayı gerekli kılan Banka üzerindeki ısrarlı taleplerde, yalnızca titne'nin yerleşik politikasını izliyordu. On sekizinci yüzyılda uluslar, kolonilerini ve ticaretlerini sömürdükleri gibi bankalarını da aynı acımasız, pişmanlık duymayan şekilde sömürdüler. Aksi takdirde çok umut verici ve iyi yönetilen bir kurum olan Fransa'daki çağdaş Cnise d'Escompte, Devletin doymak bilmez talepleri tarafından tamamen mahvedildi: ve daha sonraki yıllarda Rnnque de Frnnce, aynı politikayla birden fazla kez Ödemelerin geçici olarak askıya alınmasına getirildi. 18. yüzyıl kavramlarının dışında, şu anda bile birinci sınıf bir savaşı, değiştirilemez bir 'Acil Durum' olmadan atlatılabileceğimiz de o kadar kesin değil. Gilbert, 1841'de İhraç Bankaları Komitesi önünde ifade verirken, Fransa ile savaş gibi başka bir savaş durumunda, "Savaşın başlamasıyla birlikte, derhal Konsey'de Banka'nın ödemeyi durdurması için bir emir yayınlayacağımı" çok açık ve kesin bir şekilde söylüyor. 1797'de nakit ödemelerin askıya alınmasının "bir tercih meselesi değil, zorunluluk olduğu - o zamandan beri McCulloch'un yazılarıyla doğrulandığı" görüşünü oluşturduğunu söylüyor. Yine yakın zamanda, Sir Robert Giffen'in önemli makalesinin Mart 1908'de Royal United Service Institution'da tartışılması sırasında, birkaç konuşmacı birinci sınıf bir savaşın patlak vermesi halinde ödemelerin askıya

alınmasının kaçınılmaz olacağı yönündeki inançlarını dile getirdiler; ve Sir Felix Schuster, düşmana altın gönderilmesini kesinlikle yasaklamamız gerektiğini, bunun da kısmi bir askıya alma anlamına geleceğini söyledi. Böyle bir politika için emsal bulmak için 1797'ye geri dönmemize gerek yok. 1870'te Fransa örneğinde elimizde mükemmel bir örnek var. Askıya Alma, o zaman, daha az aydınlanmış bir çağın skandalı olmaktan ziyade, hala mümkün bir çare olarak düşünülmelidir. Bankanın en sert eleştirilenleri, 1808-1809'a kadar Kısıtlama sırasındaki davranışlarına ilişkin şikayet için önemli bir neden olmadığını kabul etmektedir. O tarihe kadar kağıt parasında gerçek bir değer kaybı olduğu görülmemektedir. 1803-1809 yılları için monoton bir şekilde belirlenen ons başına 4 £ fiyatı, aslında Bankanın kendisi tarafından yabancı altını satın alacağı bir fiyat olarak belirlenen keyfi bir fiyattı. Aslında Banka, bugün Kıta'da yaygın olan, altını primle satın alarak rezervi güçlendirme politikasını kendi masrafıyla benimsiyordu. Hiç şüphe yok ki, Bankanın 1808'den hemen sonraki eylemini savunmak daha az kolaydır. O dönemde spekülasyon hareketi kontrol etmek için gerçekte yaptığından daha fazlasını yapmış olabilirdi. Ancak Güney Amerika'daki olaylar, İngilizlerin bazı riskler olsa bile iyi değerlendirdiği muhteşem fırsatlar açıyordu. O dönemde Bankanın denetim araçlarının ne kadar sınırlı olduğunu da göz önünde bulundurmalıyız(Andreades, 1924: xxxiii).

Yine de, maliyeti ne olursa olsun, Bankanın kağıtlarını ve dövizleri eşit seviyeye getirebileceğini ve getirmesi gerektiğini savunanlar vardı. Tooke'un genel olarak bu görüşte olduğu anlaşılıyor; ancak böyle bir yolun aşırı tehlikesini açıkça algılıyor ve adil bir şekilde dile getiriyor. Faiz yasasının getirdiği zorlukları belirttikten sonra, "Bu koşullar altında ve benzeri görülmemiş siyasi zorlukların yaşandığı bir zamanda, eğer ima edilen girişimde bulunulsaydı, tüm ödemelerin perakende amaçları dışında ve perakende ticaret dışındaki tüm işlerin genel olarak askıya alınması gibi bir şeyin yaşanacağından tamamen eminim. Bankaya açık olan alternatif, burada alıntılama için çok uzun olan başka bir pasajda hayranlık verici bir şekilde ifade edilmiştir. Banka, para piyasasının durumundaki şiddetli değişiklikler ile borsalardaki "olağanüstü dalgalanmalar" arasında seçim yapmak zorundaydı. Borsaları eşit seviyede tutmak için konular sıkı bir şekilde daraltılmış olsaydı, en feci baskı para piyasasında meydana gelirdi. Bu önceki pasajda Tooke, finansal krizin ikisi arasında daha az kötü olduğunu düşünüyor gibi görünüyor. Ancak zıt görüş için söylenecek çok şey var. Napolyon'un ulusal kredimizi mahvetmenin ana amaçlarından biri olduğunu hatırlamalıyız. İngiltere'deki dikkate değer kredi gelişimini, sürdürülebildiği sürece, askeri gücünün birincil kaynağı olarak görüyordu; ancak, gelişimin tehlikeli bir boyuta ulaştığından ve çöküşünü getirmenin oldukça mümkün olduğundan da aynı ölçüde memnundu(Andreades, 1924: xxxiv). Bu amaçla teminatlarının çoğunu yöneltti. Altının tükenmesine yol açacağı umuduyla İngiltere'ye tahılın serbestçe ithal edilmesine izin verdi. Berlin ve Milano kararnamele yalnızca ticaretimizi zedelemeyi değil, külçe altının tükenmesine yol açarak kredimizin temelini yok etmeyi amaçlıyordu; ve şüphesiz 1810'da dövizde yüksek prim oluşmasına yardımcı oldular. Banka, bu primi düzeltme girişiminde, içsel bir sıkışmaya ve dolayısıyla genel bir krize neden olmuşsa, Napolyon'un amaçlarını tam olarak gerçekleştirmiş olurdu. Kredimiz, o zaman (şimdi olduğu gibi) savaşta en güçlü kaynağımızdı; o zaman (şimdi olduğu gibi) savunmasız bir noktaydı ve onu yok etmek düşmanın ilk ve ana hedefiydi. Bu tür düşünceler, şüphesiz, argümanlardan ziyade, Parlamento ve Banka'yı 1811'de Bullion Komitesi'nin ana tavsiyesini reddetmeye yöneltti. Benim açımdan, haklı olduklarına inanıyorum; ve eğer ticarete böylesine eşi benzeri görülmemiş bir bozulma zamanında, Banka doktrinerlerin tavsiyelerini izleseydi, tüm savaş finansmanı sistemi çökerdi. Ancak

Raporun reddedilmesi ve aynı yıl, pek de vatansever olmayan Lord King'i sınırlayan ve bizi "iki fiyat" tehlikesinden kurtaran Lord Stanhope Yasası'nın geçirilmesi, Banka'nın atlatmasını sağladı. Durum böyle olunca ve yeniden başlamanın neden olması gereken zorunlu daralma olmadan, Jevotls'un araştırmalarına göre fiyatlar 1810'da 164'ten 1819'da 117'ye düştü, yani dokuz yılda neredeyse %29. Böylesine kritik bir zamanda, ülkenin daha hızlı bir düşüşü destekleyip destekleyemeyeceği şüpheli olabilir(Andreades, 1924: xxxv).

Durum, öyle zor ve belirsizdi ki, Parlamento ve Banka bir yargı hatası yapmış olsa bile, hata affedilebilirdi veya en azından nazikçe ele alınabilirdi; dahası, birçok önemli otorite, tüccar, bankacı ve yazar, Komitenin yeniden toplanmasına karşıydı. Ancak Dank, Ricardo'da tutarlı ve uzlaşmaz bir düşmana sahipti. Para birimi Tartışmalarında öne çıktı ve kısa süre sonra ekonomistlerin "yeni ekolünün" kabul edilen başı olacaktı; ve düşmanlığı, geleneksel kınamanın düşüncesiz ciddiyetinde yansıtılmaktadır. Ricardo'nun düşmanlığı gizlenmemişti; kökenini bilmiyorum ve bunun üzerine spekülasyon yapmak kârsız olurdu. 1815'te Malthus'a yazdığı bir mektupta, "Bankaya yapılan saldırılardan her zaman zevk alırım ve eğer yeterli cesaretim olsaydı, buna ortak olurum." diye yazar. Cesaretini daha sonra bulmuş gibi görünüyor. 1822'de Parlamento'da Bankayı "paranın gerçek prensiplerini kabul etmeyen ve aslında, kendi görüşüne göre, bu konuda hiçbir şey bilmeyen bir tüccarlar şirketi" olarak kınadı. Tam da tüccarlar şirketi oldukları için ülkenin ticaretini doktrinerlerin kaba reçetelerinden kurtardılar. Ancak Ricardo'nun Bankayı kötüye kullanmaktan asla bıkmadığını belirtmek adil olur, ancak sıklıkla kendisinin ilham verdiği varsayılan 1810 Raporu'nu tamamen onaylamaktan uzaktı. Zira o yetenekli yazara 18 Eylül 1821 tarihli bir mektupta, "Bu konudaki görüşlerimi yanlış anlıyorsunuz. Hükümete, %30 değer kaybetmiş bir para birimini eski haline getirmesini asla tavsiye etmem. 1813'ten 1819'a kadar para biriminin altının değerinin %5'i içinde kalması için hiçbir yasa yapılmamıştı; bu durumda, %30 değer kaybetmiş bir para birimiyle değil, eski standarda geri dönülmesini tavsiye ettim." Burada reddettiği politika, tam olarak Külçe Komitesi tarafından önerilen politikaydı. Ricardo'nun görüşünün 1810-1811'de bu kadar nitelikli olup olmadığı belki de şüphelidir; ve o zamanlar daha temkinli mizaca sahip insanların dümende olmasına minnettar olabiliriz. Hem zamanı hem de adamı olağanüstü iyi tanıyan Huskisson, 1826'da Ricardo hakkında, tüm doctvinaires partisine kadar genişletebileceğimiz bir karar verdi. "İnanıyorum ki," dedi, "eğer o beyefendi, ne kadar yaratıcı olursa olsun, İngiltere Bankası'nın tek müdürü olsaydı, ülke bundan önce bu kurumun durdurulmasını görürdü." (Andreades, 1924: xxxvi).

Diğer eleştirmenler Bankanın eylemine daha nazik bir bakış açısıyla yaklaştılar. 1819'da Baring ve elli yıl önce Adam Smith, Smith'in de belirttiği gibi, Bankanın halka karşı görevinin "bazen, müdürlerinin herhangi bir hatası olsa bile, dolaşımı kağıt parayla aşırı doldurmak zorunda kalmış olabileceği" konusunda hemfikirdir. Kısıtlama finansının, her türlü finansmana karşı çıkan Doubleday'den daha sert bir eleştirmeni yoktu. Ancak Doubleday, Bankanın Külçe Komitesinin tavsiyesi üzerine hareket etmesi gerektiğini düşünmekten uzak, bunun "siyasi deliliğe benzeyen bir aptallık derecesine benzediğini" söylüyor (s. 184). Senior da, Bankanın ihraçlarının uzatılması nedeniyle Bankayı eleştirirken bile övgü dolu sözlerle bitiriyor. "Böyle bir davranış," diyor, "ne kadar zararlı olursa olsun, benzer yetkilerle donatılmış herhangi bir birey veya toplulukla karşılaştırıldığında bir ölçülülük ve ılımlılık örneğidir": ve yine, "Banka yöneticileri yetkilerini olağanüstü bir ılımlılıkla kullandılar." Ve Fullarton, 1844'te, "Ulusun, Bankaya, o uzun ve zorlu kriz boyunca verdiği hizmetlerden dolayı borçlu olduğu derin borçtan" (s. 68) bahseder ve ekler, "Bunların yeterince takdir edilemeyeceğine inanıyorum; ve ayrıca, aynı hizmetlerin, Devletin herhangi bir Bankası veya

ülkenin ticari işleri ve refahıyla tüm çıkarları ve ilişkileriyle daha az sıkı bir şekilde bağlantılı herhangi bir kuruluş tarafından bu kadar faydalı bir şekilde yerine getirilemeyeceğine inanıyorum." (Andreades, 1924: xxxvii).

İngiltere Bankası, 1694 yılında Parlamento Yasası ve Tüzüğü ile kuruldu ve karşılığında sahipleri, III. William'ın Fransa Kralı XIV. Louis'e karşı sürdürdüğü savaşı finanse etmek için fon başışladılar. Sayıları 1.268 olan başışçılara, 27 Temmuz 1694'te "İngiltere Bankası Valisi ve Şirketi" başlığı altında bir Kraliyet Tüzüğü verildi. Orijinal Tüzük'ten şu anda iptal edilmemiş tek maddeler, Bankanın kuruluşu, Ortak Mühür, yasal dava ve mülkün tutulmasıyla ilgili olanlardır(Fortin, 1970: 3).

1946 tarihli İngiltere Bankası Yasası, Bankayı kamu mülkiyetine aldı, ancak Kraliyet Tüzüğü uyarınca "İngiltere Bankası Valisi ve Şirketi"nin varlığını sürdürmesini sağladı. Bankanın işleri, Hükümdar tarafından atanan ve her biri beş yıllığına atanan bir Vali ve Vali Yardımcısı ile her biri dört yıllığına atanan on altı Yöneticiden oluşan Yönetim Kurulu tarafından yönetilir. Mahkeme, üyelerinden dördünü, kıdemli yetkililer ve danışman olarak bir dizi uzmanla birlikte, Valilere Bankanın günlük yönetiminde yardımcı olan İcra Direktörleri olarak atayabilir(Fortin, 1970: 3).

Yıllar geçtikçe İngiltere Bankası, Hükümetin "bankacı bankası" ve bankacısı haline geldi: yani Birleşik Krallık'ın merkez bankası. Birleşik Krallık'taki başlıca bankalar, gelenek gereği, toplam nakit varlıklarının önemli bir kısmını Bankada bakiyeler şeklinde tutarlar: bunlar, şube ağları aracılığıyla kamuoyuna tanınmış gelen büyük "takas" bankalarıdır. İngiltere Bankasında hesap tutan diğerleri arasında, ana işi yurtdışı olan bankalar, diğer ülkelerin merkez bankaları ve Londra Para Piyasası üyeleri yer alır(Fortin, 1970: 4).

Hükümetin bankacısı olarak Banka, herhangi bir bankanın müşterilerine sunduğu hizmetleri sunar; bunların en önemlisi parasal konularda tavsiyelerde bulunmaktır. Ayrıca, en önemlileri aşağıda açıklanan bir dizi özel hizmet gerçekleştirir. Öncelikle, Hükümetin

merkezi hesaplarını tutar - H.M. Exchequer ve Ulusal Kredi Fonu hesapları - merkezi Hükümetin tüm gelirlerinin yatırıldığı ve Parlamento tarafından yetkilendirilen tüm ödemelerin yapıldığı hesaplar. Banka ayrıca birçok Hükümet Departmanının hesaplarını tutar - bunlar, merkezi Hükümet Hesaplarıyla birlikte, haftalık Banka İadesindeki Kamu Mevduatlarının büyük kısmını oluşturur(Fortin, 1970: 4).

İkinci olarak, Banka, Hükümetin kısa vadeli finansmana yönelik dalgalanan ihtiyaçlarının borçlanma yoluyla karşılanması için düzenlemeler yapar; bu bağlamda, her hafta Hazine Bonoları ihracı için teklifleri alır, Bonoları tahsis eder ve ihraç eder ve vadesinde ödeme için sunulan Bonoları geri öder(Fortin, 1970: 4).

Üçüncüsü, Banka, Ulusal Borcun büyük kısmını oluşturan Hükümet Hisselerini yönetir. Banka yalnızca bu Hisseleri ihraç etmekle kalmaz, aynı zamanda vadesi geldiğinde temettü ödediği hissedarların kaydını tutar. Bu kayıt memuru olarak çalışma devasa bir görevdir ve personel açısından Bankanın faaliyetlerinin en büyüğüdür. Hükümet Hisselerini yönetmenin yanı sıra Banka, esas olarak millileştirilmiş endüstriler ve bazı Milletler Topluluğu Hükümetleri ve yerel yönetimler olmak üzere belirli diğer borçlular için Kayıt Memuru olarak görev yapar. Yuvarlak rakamlarla Banka, her yıl altı milyondan fazla temettü ödemesi ve yüz binlerce hisse senedi transferi içeren üç milyon hesapta tutulan toplam nominal değeri 20.000 milyon £ olan yaklaşık 200 hisse senedini yönetmektedir. Bu büyük görev, St. Paul Katedrali'nin gölgesinde bulunan New Change'deki tesislerde gerçekleştirilmektedir(Fortin, 1970: 4).

Dördüncüsü, Banka Banknot ihracından sorumludur. Bu amaçla Banka, Essex'teki

Loughton'da her hafta milyonlarca banknotun basıldığı büyük bir modern baskı tesisine sahiptir; bunlar ticari bankaların yardımıyla ülke genelindeki halka dağıtılır. Banknotların kullanım ömürleri dolduktan sonra tasarlanması, basılması, dağıtılması, geri çekilmesi ve son olarak imha edilmesi gibi çeşitli süreçler önemli bir sorumluluk teşkil eder(Fortin, 1970: 4).

Son olarak, H.M. Hazine adına Banka, sterlinin döviz değerindeki aşırı dalgalanmaları kontrol etmek ve ülkenin altın ve yabancı para rezervlerini korumak amacıyla 1932'de kurulan bir Hükümet hesabı olan Döviz Eşitleme Hesabını yönetir ve Döviz Kontrol Yönetmeliklerini uygular. Bu görevlerin önemli etkileri vardır, en azından sterlinin dünya ticaretinin büyük bir kısmının yapıldığı uluslararası bir para birimi olması nedeniyle. Bankanın Hükümete karşı yürütme görevleri bunlardır. Danışmanlık alanında Banka, eskiden olduğu gibi bugün de Hazine'nin yakın danışmanı ve Whitehall ile bankacılık dünyası arasındaki düzenli iletişim kanalıdır. Merkez bankası olarak çalışmalarının merkezinde, Bankanın Hükümet borcundaki açık piyasa işlemleri yer alır. Banka ayrıca, Londra Takas Bankacıları Komitesi, İngiliz Bankacılar Birliği, Kabul Eden Evler Komitesi ve Londra İndirim Piyasası Birliği gibi başlıca bankacılık kuruluşlarıyla, Borsa ve Sigortacılık sektörüyle ve İhraç Eden Evler Birliği ve Finans Evleri Birliği gibi kuruluşlarla politika konularında yakın ve sürekli ilişkiler sürdürmektedir(Fortin, 1970: 5).

Uluslararası alanda, Commonwealth ve diğer ülkelerin merkez bankalarıyla geliştirilen hem operasyonel hem de diplomatik yakın ilişkiler, her düzeyde kişisel temaslarla sürdürülmekte ve genişletilmektedir. Banka, Commonwealth'in bağımsız ülkelerinde ve başka yerlerde bir dizi merkez bankasının kurulmasına yardımcı olmuştur(Fortin, 1970: 5).

Bankanın sermayesine orijinal aboneliklerin davet edildiği Parlamento Yasası 25 Nisan 1694'te kabul edildi. Bir tür ulusal banka için ortaya atılan bir dizi plan arasında, İngiltere Bankası'nın kurulmasına yol açan William Paterson'ın planıydı. İyi karşılanmadı - "bazıları bunun yeni bir şey olduğunu ve anlamadıklarını, ayrıca hemen bir barış beklediklerini ve bu nedenle buna gerek olmayacağını söylediler. Diğerleri bu projenin Hollanda'dan geldiğini ve bu nedenle çok fazla Hollandalı şeyimiz olduğu için duymak istemediklerini söylediler". Parlamento'dan geçmesi, Hazine Komiserlerinden biri olan Charles Montagu'nun (sonradan Halifax Kontu) ve Şehirdeki nüfuzu önemli olan bir Londra tüccarı olan Michael Godfrey'nin çabalarına çok şey borçluydu(Fortin, 1970: 6).

Yasanın önsözü, bunu "Majestelerine Gemilerin ve Teknelerin Tünelleri ve Bira, Ale ve diğer İçkiler üzerinde çeşitli Oranlar ve Harçlar vermek; adı geçen Yasada belirtilen belirli Tazminatlar ve Avantajlar sağlamak için, Fransa'ya karşı Savaşı sürdürmek için gönüllü olarak bin beş yüz bin Pound tutarında bir meblağı avans olarak veren kişilere" bir yasa olarak tanımlıyor. "Ödüller ve Avantajlar" (yetkilendirilmiş toplam 1.500.000 £'dan 1.200.000 £'luk abonelikler karşılığında) İngiltere Bankası'nın Tüzüğü olacaktı. Tüzük, Vali ve Vali Yardımcısı ile birlikte yirmi altı kişiden oluşan bir Yönetim Mahkemesi olması gerektiğini ilan etti ve ilk Mahkeme'nin tamamını ismen atadı. Üç kurucu ortaktan Godfrey ilk Vali Yardımcısı olarak atandı, ancak bir yıl içinde Flanders'daki Ordu için malzemeleri görüşmek üzere Kral'ı ziyaret ederken Namur'daki siperlerde bir gülle tarafından öldürüldü; Paterson Müdür oldu, ancak meslektaşlarıyla yaşadığı bir anlaşmazlıktan sonra ertesi yıl istifa etti; ve artık Maliye Bakanı olan Montagu, Banka'nın kritik çocukluk yıllarında Banka'yı desteklemeye devam etti. İlk Vali, 1666'daki Büyük Londra Yangını'ndan kısa bir süre sonra Threadneedle Caddesi'nde inşa ettiği bir evde iş kuran bir Huguenot mültecisinin oğlu olan Sir John Houblon'du. 1689'da Londra Şehri Belediye Meclisi Üyesi seçildi ve aynı yıl şövalye ilan edildi. 1690'dan 1691'e kadar Grocers' Company'nin Müdürüydü ve hayatının ilk üç

Ulusal Hakemli Dergi
Tarih Burada Dergisi
Yıl: 3. Cilt: 1. Sayı: 1
İsın No: 2980-2202

yılında Banka Valisi olarak ağır görevleri üstlenirken, 1695'ten 1696'ya kadar Londra Belediye Başkanı ve 1694'ten 1697'ye kadar Amirallik Lordu olarak görev yaptı. Büyük hizmetlerinin takdiri olarak Sir John'a, "İngiltere Bankası Yöneticilerinin, Londra Valisi, Belediye Başkanı Sir John Houblon'a, aşırı zor bir zamanda gösterdiği büyük yeteneği, çalışkanlığı ve katı dürüstlüğünün bir göstergesi olarak hediyesi. 1696" yazan gümüş bir kupa hediye edildi. Bu kupa, uzun yolculukların ardından 1893 yılında New York Takas Evi Derneği'nin eline geçti ve 1924 yılında Dernek tarafından cömertçe Banka'ya hediye edildi (Fortin, 1970: 6).

Banka, 1 Ağustos 1694'te on yedi Katip ve iki Kapıcıdan oluşan bir kadroyla faaliyete geçti. İlk evi, Cheapside'daki Mercers' Company'nin "kalem, mürekkep, kağıt ve kumla döşenmiş" masaları olan Salonu'ydu; ancak birkaç ay içinde konaklamanın yetersiz olduğu görüldü ve yıl sonunda Banka, 1734'e kadar kaldığı yakındaki Grocers' Hall'a taşındı. Yöneticiler, birkaç yıldır Bankayı kendi binasında barındırmak istiyordu ve 1724'te Threadneedle Caddesi'nde, on iki yıl önce ölen Sir John Houblon'un evini ve bahçesini içeren bir arazi satın aldılar. Evin kendisi, diğer binalar arasındaki bir ara sokaktan ulaşılabildiği için yeni Bankaya dönüştürülmek için iyi bir konumda değildi; bu nedenle bu binalar da satın alındı ve sokağa yeterli bir cephesi olan bir alan temizlendi. 5 Haziran 1734'te, temel taşının atılmasından iki yıl sonra, Bankanın kendi binasında ilk kez iş yapıldı. Mimar George Sampson'dı(Fortin, 1970: 7).

Otuz yıl sonra, Bankanın artan çalışmaları bitişikteki mülkleri satın almayı gerekli kılınca, cepheyi genişletme ve ek ofisler inşa etme görevi Sir Robert Taylor'a emanet edildi. Bahçe Avlusu'na bakan zarif Mahkeme Salonu ve Komite Odası, Bankanın yeniden inşası nedeniyle birinci kata taşınmaları gereken 1933 yılına kadar kullanıldı. Bu odalar yeni konumlarında Taylor'ın orijinal tasarımını neredeyse birebir yansıtmaktadır. Yöneticiler haftalık toplantılarını Mahkeme Salonu'nda yaparlar ve Banka Faiz Oranı buradan duyurulur. Maliye Bakanı ile anlaşarak belirlenen Banka Faiz Oranı, İngiltere Bankası'nın para piyasasına "son çare olarak" borç vereceği asgari orandır ve diğer tüm kısa vadeli faiz oranlarının genel seviyesi buna bağlıdır. Sir Robert Taylor'ın 1788'deki ölümünden sonra Sir John Soane, Banka'nın mimarı olarak atandı. Bu görev onu kırk beş yıl boyunca istihdam edecek ve itibarını sağlamlaştıracaktı. O dönemde Banka'nın tesisleri Threadneedle Caddesi, Bartholomew Lane, Lothbury ve Princes Caddesi'nin bugünkü sınırlarına kadar genişletildi ve alan bir dönümden üç buçuk dönüme çıkarıldı. Küçük değişiklikler dışında, Soane'nin çalışmaları 1925'te başlayan tam yeniden inşaya kadar ayakta kaldı. Sir William Reid Dick, R.A. tarafından yapılmış bir heykeli, Lothbury duvarındaki bir nişte duruyor(Fortin, 1970: 8).

Mevcut bina, Banka'nın 7.000 personelinin yaklaşık 3.000'ini barındırıyor ve yerden yedi kat yukarıda, altta üç tonoz kat var. 1939'da tamamlandı ve işin hızı, Banka'nın işlerini kesintisiz sürdürme ihtiyacı tarafından belirlendi. Mimar, Pretoria'daki Parlamento Binaları'nı ve Yeni Delhi'deki birçok Hükümet binasını tasarlayan Sir Herbert Baker, K.C.I.E., R.A.'ydı. Banka salonları, meydanlar ve avlular kümesini çevreleyen ve koruyan büyük penceresiz paravan duvar, hala "eski Banka" olarak anılıyor, Soane'nin binasının 1925'teki halinden geriye kalan tek şey, ancak Baker'ın tasarımlarından bazıları Soane'den esinlenmiş veya Soane'den modellenmiştir(Fortin, 1970: 8).

Bankanın etrafında inşa edildiği Bahçe Avlusu, St. Christopher-Ie-Stocks kilisesinin avlusunun bir kısmını kaplamaktadır. Kilise, 1781'de çıkarılan bir Parlamento Yasası uyarınca Banka tarafından satın alındı ve cesetlerin yeniden gömülmesi için düzenlemeler yapıldığında bina yıkıldı. Bu, binaların genişletilmesine olanak sağlamak ve

Ulusal Hakemli Dergi
Tarih Burada Dergisi
Yıl: 3. Cilt: 1. Sayı: 1
ISSN No: 2980-2202

Yöneticilerin, sivil huzursuzluklardan endişe duymaları nedeniyle kiliseye ve kilise avlusuna açık bir kanadın güvenli olmadığını düşünmeleri nedeniyle yapıldı(Fortin, 1970: 8).

Garden Court'a bakan Charles Montagu ve 24 yıl gibi eşi benzeri görülmemiş bir süre boyunca Valilik yapan Lord Norman'ın heykelleri var. Bankanın kuruluşunu büyük ölçüde birine, uluslararası öneme sahip modern bir kuruma dönüşmesini ise diğerine borçluyuz(Fortin, 1970: 8).

Yakınlarda, kaybolan kilisenin koruyucu azizini hatırlatan ve iki Dünya Savaşı'nda hayatlarını kaybeden personel üyelerini anan St. Christopher'ın bronz bir heykeli bulunmaktadır.

Bankanın ilk yılları zorluklarla doluydu. Siyasi muhalefet, rekabetten korkan kuyumcuların engellemeleri, 1696'daki yeniden para basımı sırasında para sıkıntısı, talihsiz Land Bank'ta rakip bir kuruluşun tehdidi ve Hükümetin daha fazla para için ısrarcı talebi vardı. Ancak, 1697'de orijinal Tüzüğü'nün ömrü uzatıldığında ve bazı yeni ayrıcalıklar

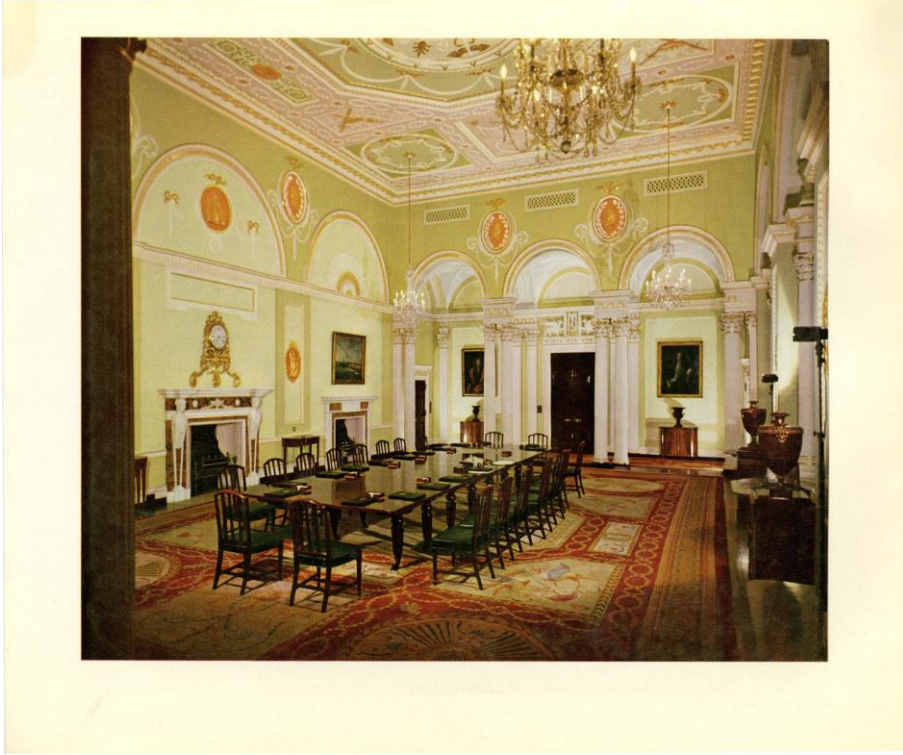
tanındığında daha sağlam bir zemine ulaşıldı. Bunlar, 19. yüzyılın ikinci çeyreğine kadar çok az önemli değişikliklerle devam etti. Bu dönemde, merkez bankasının hakları ve görevleri hakkındaki yeni fikirler, bankacılığın olağan işini serbest rekabete açan yasalarla ifade edildi, ancak yalnızca İngiltere ve Galler'deki banknot ihracında yoğunlaştı(Fortin, 1970: 9).

18. yüzyıl, esas olarak bir refah dönemi olsa da, Bankanın tüm kaynaklarının felaketi önlemek için kullanılması gereken halk paniği günleri yaşadı. Fransa'nın askeri gücü ve sürgündeki Stuartları geri getirmek için Jacobite isyanı tehdidi nedeniyle devam eden bir endişe geçmişi vardı ve bu yüzyılın ilk yarısının çoğunda devam etti. 1709'da siyasi değişiklikler Londra'da haftalarca süren isyana yol açtı ve Bankaya saldırmak isteyen kalabalıklar ancak Müdürlerin talebi üzerine Whitehall'dan aceleyle çağrılan Muhafızların yaklaşmasıyla dağıtıldı. 1715'te Jacobite güçleri ülkeyi işgal etti ve bu 1745'te tekrar oldu, Derby'ye kadar güneye ulaştılar ve Londra'da kısa bir paniğe neden oldular. 1720'de,

Bankanın kendi kredisini korumakta önemli zorluk çektiği South Sea Company'nin fantastik bir büyümesi ve çöküşü yaşandı. Banka, 1780 yılında Roma Katoliklerinin yaşadığı bazı engelleri ortadan kaldıran bir Yasa'ya karşı çıkan Lord George Gordon başkanlığındaki bir isyancı kalabalığı tarafından ciddi bir saldırıya uğradı. Newgate Hapishanesi'ni yok ettikten sonra, kalabalık Banka'ya saldırmadan önce açıklanamayan bir şekilde bir gün erteledi ve böylece Lord Belediye Başkanı'nın talebi üzerine Hükümet tarafından gönderilen Atlı ve Piyade Muhafızlarının gelmesi için zaman kazandı. Sonunda yapılan iki saldırı da püskürtüldü ve kalabalık kaçmaya zorlandı. Hükümet tarafından Banka'yı savunmak için gönderilen 530 askerden 50'si binanın içinde konuşlanmıştı. 1780'deki o isyan günlerinden beri Banka'nın geceleri askeri bir muhafızı var(Fortin, 1970: 9).

Aynı dönemdeki bir diğer gelişme ise Banka'nın bilinen takma adı olan "Threadneedle Sokağı'nın Yaşlı Kadını"ydı. Bunun tarihi bir buçuk asırdan fazla bir süreye kadar uzanıyor, zira Napolyon savaşları sırasında 1797 yılında, dönemin başbakanı ve maliye bakanı olan Genç William Pitt'in, kilitli bir sandığın üzerinde oturan yaşlı bir kadından bankanın altınlarını ele geçirmeye çalışmasını tasvir eden James Gillray'in bir karikatürü yayınlanmıştı. "Siyasi Revizyon veya Threadneedle'in Yaşlı Hanımı, Tehlike Altındaki Sokak" başlığının fikri, yılın başlarında Avam Kamarası'nda Banka'dan "büyük itibara sahip ve uzun süredir varlığını sürdüren yaşlı bir hanım" olarak söz eden oyun yazarı Sheridan'dan gelmiş olabilir(Fortin, 1970: 10).

19. yüzyılın ikinci çeyreğinde İngiltere Bankası on dört kasabada şube açtı. O zamandan beri şubeler kapatıldı ve bugün Birmingham, Bristol, Leeds, Liverpool, Manchester, Newcastle, Southampton'daki şubeler ve Londra'da Adliye'ye bitişik bir şube kaldı. Bankanın şubeleri "sanayi ve ticaretin hızla büyüyen ihtiyaçlarını karşılamaya" yardımcı oldu; ancak bankacılık sisteminde ihtiyaç duyulan temel reformun, çok sayıda küçük ve her zaman itibarlı bankacıdan banknot çıkarma hakkını kaldırmak ve bunu tek bir merkezi kurumla sınırlamak olduğu görüldü. Bu, tarihi 1844 Banka Yasası ile sağlandı ve kademeli olarak gerçekleştirildi. Aynı Kanun'da İngiltere Bankası banknotlarının ihracı Vali ve Şirketinin genel bankacılık işinden ayrılmıştı. Bankanın ticari ve özel hesapları tutmaya devam edeceği varsayıyordu; ancak yüzyılın geri kalanında Devlet ve ülkenin merkez rezerv bankasının bankası olarak kademeli gelişmesinin bir sonucu olarak, ticari bir banka olarak faaliyetleri azaldı ve bugün nispeten az özel veya ticari faaliyette bulunmaktadır(Fortin, 1970: 10).

20.

Dünya

domine

18. yüzyıldaki gelişmeler iki Savaşı tarafından edildi. Altın ve yarı-sovereign'lerin dolaşımdan kaybolması, Hazine tarafından Banka aracılığıyla 1 ve 10'sluk banknotların çıkarıldığı 1914-1918 Savaşı sırasında başladı. Bu banknotlar 1928'de benzer mezheplerdeki İngiltere Bankası banknotlarıyla değiştirildi. "Beyaz" Banknotlar ilk olarak 18. yüzyılın başlarında çıkarıldı ve 5 ve üzeri olanlar 1943'te 5 sterlinlik banknot hariç hepsi geri çekilene kadar yasal ödeme aracı olarak kaldı; bu mezheplerin çıkarılması sonunda 1957'de durduruldu ve yerini sahteciliği daha zor olan ve en gelişmiş makinelerde basılmaya elverişli olan modern renkli banknot türü aldı. Banka banknotlarının taklit edilmesini zorlaştırmak için sürekli çabılıyor, ancak sahteciyi her zaman yenecek tek bir güvenlik özelliği olamaz. Bir zamanlar 1.000 £'a kadar "beyaz" banknotlar çıkarılmıştı, ancak modern bankacılık olanakları bu kadar yüksek mezhepleri gereksiz hale getirdi ve modern banknotlarımız 20 £'dan daha yüksek mezhepler için tasarlanmamıştır(Fortin, 1970: 11).

1920'den 1944'e kadar Montagu Norman'ın (daha sonra Lord Norman) Valiliği sırasında Banka, önceki iki yüzyıla göre ruh ve amaç olarak olmasa da işlevleri ve yapısı bakımından daha fazla değişti. Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra Avrupa'da istikrarlı koşulların yeniden sağlanması; Kanada, Güney Afrika, Hindistan ve Yeni Zelanda'da merkez bankalarının kurulmasında teşvik, tavsiye ve kişisel temas yoluyla sağlanan yardım; Amerika Birleşik Devletleri Federal Rezerv Sistemi ile yakın ilişkilerin sürdürülmesi; dünya para birimlerini dengede tutmak için sürekli çaba gösterilmesi; bunlar Bankanın Norman'ın yönetimi ve ilhamı altında çalıştığı amaçlardan sadece birkaçıydı (Fortin, 1970: 11).

yüzyıldaki gelişmeler iki Savaşı tarafından edildi. Altın ve

"DIVIDEND DAY AT THE BANK OF ENGLAND", 1850

By G. E. Hicks

Dividend Day was once a well-known City event which brought people thronging to the Bank counters to collect their dividends on the Funds. Payment of Government dividends by attendance was finally abolished in 1910

İhracat pazarına bağımlı temel endüstrilerden bazıları 1930'da büyük sıkıntı içindeydi ve İngiltere Bankası'nın liderliğindeki bankalar ve finans kuruluşları onların yardımına geldi. Menkul Kıymetler Yönetim Vakfı'nda Norman, yeniden yapılanma planları konusunda tavsiyelerde bulunmak üzere bir grup endüstriyel uzman topladı ve finansmanı sağlamak için Bankers Industrial Development Company kuruldu. Banka ayrıca Tarım İpotek Şirketi'nin ve tarım ve endüstriye yardımcı olmak için diğer şirketlerin kurulmasında da yer aldı. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Banka düzenli finansal kalkınma için çabalamaya devam etti. Yurt içinde, Endüstri Finans Kurumu ve Endüstriyel ve Ticari Finans Kurumu olmak üzere iki yeni kurumun oluşturulmasında rol oynadı. Ayrıca Banka, Uluslararası Para Fonu ve Uluslararası Yeniden Yapılanma ve Kalkınma Bankası gibi çeşitli uluslararası kuruluşlarda önemli bir rol üstlendi. Yurt dışında Banka, para birimi konularının yönetimi ve Commonwealth ve Sterlin Bölgesi'ndeki bir dizi ülkedeki merkez bankalarının geliştirilmesi konusunda yardım ve tavsiye vermeye devam etti: Doğu, Batı ve Orta Afrika, Libya, Malaya, Orta Doğu ve Batı Hint Adaları. (Fortin, 1970: 11)

Banka ayrıca Commonwealth Development Finance Company'nin kurulmasında da yer aldı. İki ve üç çeyrek asır boyunca İngiltere Bankası tipik bir İngiliz tarzında, herhangi bir devrim olmadan ve ayrıntılı yazılı bir anayasanın yerini deneyimin almasıyla gelişti. Eski gelenekler de unutulmadı - Mahkeme Salonunda hala yelkenli gemilerin olduğu günlerde Yöneticileri Londra Limanı'na varışlarda olası gecikmeler konusunda uyarın ve böylece günlük para taleplerini tahmin etmelerine yardımcı olan bir rüzgar gülü var. Şimdi sadece bir kalıntı olsa da, öngörü ve iş becerisinin tamamen modern sanatlar olmadığını ve yöntemler değişse bile geçmişin kolayca göz ardı edilemeyeceğini hatırlatıyor(Fortin, 1970: 12).

Sonuç

İngiltere Bankası, Birleşik Krallık'ın merkez bankasıdır ve çoğu modern merkez bankasının dayandığı modeldir. İngiliz Hükümeti'nin bankeri olarak 1694 yılında kurulan ve halen Birleşik Krallık Hükümeti'nin bankerlerinden biri olan banka, dünyanın en eski sekizinci bankasıdır. Kurulduğu 1694 yılından 1946 yılında Attlee bakanlığı tarafından kamulaştırılana kadar hissedarların özel mülkiyetindeydi. Banka, 1998 yılında bağımsız bir kamu kuruluşu haline geldi ve tamamı hükümet adına Hazine Müsteşarlığı'na ait olup günün hükümetinin ekonomi politikalarını destekleme yetkisine sahip olmakla birlikte fiyat istikrarını sağlama konusunda bağımsızdı. Birleşik Krallık'ta banknot ihracına yetkili sekiz bankadan biri olan banka, İngiltere ve Galler'de banknot ihracı konusunda tekele sahiptir ve İskoçya ve Kuzey İrlanda'daki ticari bankaların banknot ihracını düzenlemektedir.

İngiltere Merkez Bankası, İngiliz ordularının Fransızlar tarafından büyük yenilgisi sonrası kurulmuştur. Bankanın kurulmasındaki temel amaç, İngiltere'yi global bir güç haline getirmektir. Böylece İngiltere Merkez Bankası 1694 yılında resmen kuruldu. Savaşın sürmeye devam ettiği dönemde İngiliz hükümetinin parası oldukça hızlı bir şekilde tükenmeye başlamıştı. Haliyle hükümet borç para elde etmek ve büyüyen ulusal borcu kontrol altına almak için çeşitli seçenekler üzerinde çalışmak durumunda kaldı. Böylece İngiltere Merkez Bankası, başlangıçta tahvil ihracı seçeneğini kullanarak fon toplama yetkisi ile özel bir kurum olarak faaliyetlerini sürdürmeye başladı. Yıllar 1844'ü gösterdiğinde Banka Tüzüğü Yasası yürürlüğe girdi. Bunun sonrasında banka İngiltere ve Galler'de banknot basma yetkisi aldı. Bu, İngiltere Merkez Bankası için resmi devlet bankası haline dönüşüm sürecindeki ilk sıçrama oldu. Birleşik Krallık'ta 1997'de genel seçimler gerçekleşti. 1997 yılında yapılan genel seçimlerin ardından, Maliye Bakanı, İngiltere Merkez Bankası'na para politikası düzenlemeleri hususunda tam bağımsızlık verileceğini açıkça ifade etti. Ayrıca banka faiz oranlarını belirlemede de tam bir bağımsızlık elde etti. İngiltere Merkez Bankası'nın Para Politikası Kurulu, yüzde 2 olan Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) enflasyon hedefini tutturmak ve bu hedefe ulaşmak için de faiz oranlarını belirleme hakkı kazandı.

Kaynaklar

FORTIN, Gordon Chalmers, The Bank Of England History And Functions, At The Bank Of England Printing Works Debden Loughton Essex, London 1970, s. 3.

ANDREADES, A. (1924). History Of The Bank Of England, (Translated by Christabel Meredith with a preface by H. S. Foxwell), London.

ALTINOK, T. (1993), "Nasıl Bir Merkez Bankası", Merkez Bankası Bilançolarının İrdelenmesi, İ. Mülkiyetler Vakfı, İşletme ve Finans Dergisi, Haziran.

PAYA, M. (1994), "Para ve Teorisi Para Politikası", İstanbul.

GÖKÇE, D.(1993), "Gelişmekte Olan Ülkelerde Mali Liberasyon ve Para Politikaları", Merkez Bankası Bilançolarının İrdelenmesi, İ. Mülkiyeliler Vakfı.

KAZGAN, G. (1993), İktisadi Düşünce Tarihi, İstanbul.